

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A főváros gáz- és elektromos művei*

Forrás: *Népszava*

Bm

(Hely)

1924. G. 7.

(Idő)

Osztályozás

Tárgy

665:621.32

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helyszá

Közp. nyomt. XX. cs

* * *

A főváros gáz- és elektromos művei.

*

Az 1923. évi zárószámadosok.

L

A főváros két modern, nagyszabású világító üze me, a Gázművek és az Elektromosművek most terjesztették a tanács-elé az 1923. évi zárószámadosukat. A ritka alkalom, amely betekintést enged a főváros közönségének ez üze mek működésébe, nem sokkal jelent többet, mint amilyet a részvényesek kapnak manapság az egyes vállalatok évi mérlege kapcsán. Az Elektromosművek beszámolójának adatai mégis sokkal világosabb képet adnak, a Gázüzeméi ellenben két fontos részletet hagynak homályban. Egyik az, hogy a külföldi szindikátus, amelyet Wolffék bekapcsoltak a Gázművek gazdálkodásába, mennyi haszonnal hagyta el az 1923. évi csatateret, amelyen „csak” nyolc rendbeli árrágitás névtelen halottjainak sirja látható. A másik: az alkalmazottak fizetési és munkabérvizonyai. Az Elektromosművek ez utóbbi adatokat megadják, ha az eredményben nincs is köszönet. A két üzem bevételi és kiadási tételei nagyjában hasonlóak. Az a körülmény, hogy a Gázüzem kimutatott fölöslege, mintegy félmilliárd, a harmadrésze az Elektromosművek fölöslegének, nem sokat jelent, ez tisztán könyvelési eredmény és egyáltalán nem jellemző egyik üzem technikai és üzleti eredményeire sem. Mindkét üzem bevételeinek jelentős részét beruházásokra fordította, amely körülmény a forgótőke hiánya következtében egyik forrása volt a magánfogyasztás megdrágításának. Az eredmény másrészét az ingyenes közvilágítás és a fővárosi épületek világítása teszi.

A Gázművek

bevétele 1923-ban 37 milliárdot, a kiadás 36.5 milliárdot tett ki, eszerint az üzleti eredmény 0.5 milliárd. A főváros közpénzszolgáltatások és természetbeni szolgáltatások alakjában 2.6

milliárdot kapott a Gázüzemtől. A gáztermelés az 1922. évi 93.3 millió köbméterről 92.9 millió köbméterre, tehát pontosan 462.900 köbméterrel csökkent. A csökkenés okára vonatkozóan a jelentés nem ad fölvilágosítást. Igaz viszont, hogy a termelés 10 év alatt mintegy 10 millió köbméterrel emelkedett és a jelentés megjegyzi, hogy a múlt évben már jöminőségű gázot szolgáltatott az üzem, normális nyomással. A gázfogyasztás csökkenése a magánfogyasztásnál a legföltünőbb és jele az árpolitika hatásának: az 1922. évi 79.3 millió köbméterrel 77.1 millióra esett, az utóbbi tétel mellett közvilágítására használtak 3 millió és a városi épületek világítására ugyancsak 3 millió köbméter gázot. Terhelte még a gázüzemet a jótékony közintézmények díjkedvezménye 35.7 millió koronával és az az óriási kár, amit a Gázüzem azzal szenvedett, hogy az állam a közalkalmazottak díjkedvezményét csak nagy késéssel térítette meg.

A gázsütők, gázfűzők és vasalók használata terjedt. Az elmúlt évben 1605 főzőt, 2174 sütőt, 1724 vasalót, 18 takaréktűzhelyet szereltek föl, amelyek egy részét a Gázüzem már a saját központi műhelyében gyártotta. A múlt évben az üzemben levő gázlámpák számát 616 darabbal növelték és összesen 3637 gázlámpát tartottak üzemben. Ugyanekkor az Elektromos művek hálózatához kapcsolt villamoslámpák száma 6226-ra emelkedett, a villamosvasut által üzemben tartott elektromos lámpák száma 2037-re csökkent. Ezek szerint az 1923. év folyamán Budapest utcáit 11.900 lámpa világította meg. A gázvilágítás kevésbé kifizető voltára jellemző, hogy egy gázlámpára 112.500 korona fönntartási és kezelési költség esett, ellenben, ha összevonják a gáz- és elektromos lámpák költségeit, egyre-egyre 34.388 korona költség esik.

A munkabérekéről annyit, hogy ha a tiszta munkabéreket és fizetéseket vesszük, ezek az összes kiadások 8.6%-át teszik csak ki; még ha az ilyen összehasonlításoknál soha számításba nem vett egyéb személyi járandóságokat és nyugdíjalapdotációkat is számítjuk, az arány akkor sem megy túl a 10%-on. Ez jellemzi a Gázművek munkabérvizonyait.

A továbbiakban majd a szindikátusi problémát kívánjuk megvilágítani.

* * *

da 1923